

deam. Non sanè quasi crystallinū humorem præcipuū uisus instrumentū esse, & ut hic alatur utrum produci, & huius gratia oculi reliquas partes efformatas esse, quemadmodū Galenus in decimo de Partū usu diffuse persequitur, cōmemorare, aut hic prolixè etiā scribere nequirè: sed quod mihi certò quī uisus fiat, nō constet, hincq; reliqua oculi cōstructio depēdeat, quodq; potissimū de huiusmodi philosophorū & medicorū cōtrouersijs priuatim quædā aliquādo mihi scribenda duxerim, præsentī labore ad iustā molem perducto.

DE AUDITVS INSTRUMENTO.

Caput XV.

QUAE de auditus organi fabrica modò enarranda essent, superius in primo libro ita explicui: atque in præsentia, si inibi nihil commemoratum fuisset, ea pertractarem. In octauo enim primi libri Capite¹ cavitatem auditus organi gratia in caluaria exsculptam, paratamq; & deinde huius concauitatis toramina membranas & ossicula recensui. In decimo sexto autem eiusdem libri Capite, auris cartilaginū & reliquarum cōstructionem, uti tunc occurrit, modoq; animo obuersat, persecutus sum. Nihil enim hic certius de auditu sonitūq; percipiendo, quā inibi attexere possum, nisi etiam plus nunc quā dum illa scriberem, ambigem, mihiq; longè minus satisfaciā, & non satis mirari quē, omnes de auditu, ipsiusq; obiectis tam prolixè citra organi ipsius uel maximè superficialiā cognitionē scribere: ex quo tamen præcipuè ad præsentem disceptationem petendæ erant demonstrationes.

DE GUSTVS INSTRUMENTO.

Caput XVI.

LINGVAM oris amplitudini adamussim congruentē gustus esse instrumentum, medicis iuxta ac philosophis concessum est omnibus. quū itaq; in decimo nono secundi libri Capite,² nouem linguæ musculos, & uariā illam fibrarum, compositionisq; in ipsius parte hiantē ore ante cōsecutio- nem conspicua speciem unā cum illius inuolucris recensuerim, & in tertio libro³ uenas arteriasq; linguā petentiū seriē similiter descripserim, in quarto libro ipsius nervos minime negligēs, quorum⁴ alter præcipua maioris tertij neruorum cōiugij radicis numerabatur portio, gustus occasione potissimū linguæ oblata, alter uerò septimi neruorū cerebri paris propagines musculorū nomine linguam implicates, nemo, uti arbitror, hic à me requirit, ut prolixa de linguæ fabrica inter ceteras partes, ut uerū fatear, mihi minus cognita, sermonem institua, aut diffuse saporū differētias & qualitates commemorem.

DE TACTVS INSTRUMENTO.

Caput XVII.

Tactus quoq; instrumentū in quarti libri initio me persecutū arbitror, quum nullum neruū tactus sensu nō præditū per corpus digeri assererē, & Naturæ scopos in neruorum distributione quantum is locus exigebat enarrare: illorū subridens sententiā, qui unam eiusdem nerui portiunculam sensui, aliā motui absq; sensu præesse docuerūt. Ac proinde totius humanæ fabricæ partiū enarratione pro mea uirilī absoluta, nunc superest, omniū partium quæ præsentī libro aggressi sumus, sectionis rationē perscribere: & si cuius partis in alijs libris traditæ secandi ratio nō expressa sit, etiā illam ad huius libri calcem seriatim subiicere, & postremò de uiuorū sectione nōnulla proponere.

CEREBRI, OMNIUMQVE QUAE PRÆ-

senti libro traduntur organorum administrandi ratio.

Caput XVIII.

DVM MODO musculos ceruicem occupantes, & nervos ē ceruicis dorsali medulla profluentes, in corpore quod nutritionis uitalisq; facultatis organis inspicendis hætenus subseruiuit, aggressus fueris, suadeo nunc caput ita atque ad præcedentis libri finem recēsiui, à reliquo corpore auferri. Ablatum enim longè conmodiūs, minori q; molestia attrētabis, unde etiam capita detruncatorum hominum ad hunc usum sunt accommodatissima: præcipuè quod illa uix bene mortua, statim à sumpto supplicio minus morosorum iudicium ac præfectorum opera, obtineri possunt. In quorū numero si quis unquam alius, meherculè habēdus est, studiorū unicus Meccenas, illustrissimiq; senatus Veneti singu-

singulare ornamentum MARCVS ANTONIVS CONTAR-
lophiæ linguarūq; cognitionem, ac tot felicitissimè obitas legatione
qui nunc Parauinæ urbis Prætor uigilantissimus, uberè profectò nobis
strandas copiam suppeditat, ipse humanæ corporis fabricæ studiosissim
tor, ac alius ueluti Romanorum Boethus aut Sergius. Qualecunq; igitur

per eius os ferra¹ diuidendum est, ac proinde nouacula aut cultro in ca-
bicularē duces sectionem, quæ pollicis latitudine elatius quā super
tunè auspicabitur, hinc per tempora ad eminentissimā maximeq; postio-
dens, & illinc rursus per tempora frontem accedens. Ducta hac linea, &
grena auferendis membris uti consueuimus, aut alia ab eburneorum m-
tita, caluariam secundum illam lineam diuides, studiose præcauens, ne
ra descendat. In hoc opere conduxerit capitis crines nondum abrasos,

sectas esse, quo leuiori negotio altera manu, & sodalis utraque caput n-
Vbi caluariam orbiculatim diuiseris, obtuso cultelli mucrone secundum
aliqua ossis pars adhuc diuidenda super sit examinabis, ut & eam quoq;
ne sectionis finem ipsius principio elatiorem, depresso uel molliari
operam (quanquam factū sit longè facillimū) te facturum nō fides, nil
colore aliquo intinctum nudæ caluariæ fortiter illorum qui trabes in a-
circundare, ut coloris orbicularem lineam, quæ ferram dirigat, caluari
funiculum ossi obuoluere conuenit, postquam iam cutem orbiculatim
tis sectio te manu ducere nequit, nam sectionis in cute factæ latera, dum
hinc inde abscedente cute diuelluntur. Diuisa ad hunc modum caluari
maxilla caput habueris liberum, illud sua basi mentæ impones, utrinque
tera concidat, lapidem, aliud uel simile collocans. Si uerò caput reliquo
ne adhuc hæreat, tot ceruicis occipitiūq; quadratos lapides, aut truncu
caput in anteriora reflexū eleuatūq; ac si basi inniteretur, tibi assurgat.
uariam factæ ualidioris cultri dorsum transuersum ad frontem primū
cē sursum deorsumq; acto, sectionem aliquousq; dirimes. Idem quoque
busq; tantisper faciendum est, quousq; caluariam à dura cerebri membra
ceris, tūc enim uerticis crinibus apprehensis attrahentē manū os subseq-
cutem simul cum adipe & carnea membrana solis manibus (alicubi tamen
facile diuelles, & deinde cultelli mucrone Græcis uocatū *πρόσκαθιστος*, ipse
bis, deinde etiam² uenulas ex uerticis cute in caluariā uersus durā cerebri
hac in illam profectas. Iam dura cerebri membrana aliqua ex parte culte-
calamo fistula uel, aut quo in elicienda urina uti consueuimus syphone,
nis latera ad illum digitis cōprimenda sunt, ut postmodum syphone in fi-
brana cerebri mole amplior sit, condiscas. Atque suffecerit in altero tan-
ramen fieri. nam copiosus qui inflatur spiritus undiquaq; duram cerebri
dit, inflatq;. Verū si quum caluariam ferra diuideres, duram membrana
diffeceris, illa quoq; sectio dum inflatur membrana opportunè, ne aëre
metur.³ Diuisa rursus membrana, acutioris cultelli mucronem tertio di-
per totam capitis longitudinem in elastissima eius membrana sede præ-
gaq; sectione uniuersum quoad poteris, aut ab occipito ad frontem usq;
pitiū diuides. Atq; hic sinus si suspēdio, aut aliter quā capitis supplicio
d. 2. fig. C. C.
C. D. D.

sanguine oppletus conspicietur. quem extergere conuenit, & distento si-
morū qui utrinq; ab ipsius lateribus, & ex inferiori eius sede pullulant, or-
ut cerebrū dura ipsius membrana nudes, iuxta frontis oream ad tertij il-
rabis, et deinde stylo in foramen indito, secundum illum cultello ad occip-
sinus eius latera sectionē deduces. Hac ad utrunq; sinus latus facta sectio
branam cultelli mucrone propter aurem, quā ossi proxima est perforab-
usq; in priorē, seu secundum capitis longitudinē, ductam sectionem seca-
in capitis uerticem quatuor sibi proximarū sectionum angulos unguib;
tractos à cerebro reflectes, habita ramorū ratione, qui ex tertij duræ mē-
& ijs uasis quibus duræ membrana implicatur latera, in tenuē cerebri
Insuper dextra cerebri parte à sinistra modicè manuū beneficio diducta
brana inter utranq; cerebri partē extructū, & soboles à tertio duræ men-
tenuem membranā diffusæ, quantū fieri poterit attollētur, ut qui illarū i-

Galenus in
primo libro
de Locis af-
fectis.

Caput ad ce-
rebrū inspectio-
nē quā parau-
dum.

Ex prima
fig. facies se-
cundam.

d. 2. fig. C. C.
C. D. D.